

Rond Griend & Polder

Blad van de vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming voor Midden IJsselmonde en Oude Maas

"De Carnisse Grienden"

December 2017, 62e nummer

Redactie: Etienne van Noordenne, redactie@carnissegrienden.nl

Website: www.carnissegrienden.nl

Banknummer: NL34 INGB 0002 7132 74

Inhoud:

Bladzijde:

Voorwoord	2
Het Buitenland van Rhoon	2
Windturbines langs de Oude Maas - vervolg....	3
Contributie 2018	4
Italiaanse Aronskelk	4
Wilde bijen in Albrandswaard – door Linde Slikboer	5
Feestelijke heropening Johannapolder 9 december	6
Waarnemingen in Albrandswaard van 21-7 t/m 20-11	7
Korte terugblik	7
Nieuwe verenigingslogo	8
Zomaar een plekje aan de Oude Maas	8
Herziening bestemmingsplan Grienden en saneren Rhoonse stort	9
Nieuwjaarsreceptie 2018	9
Nieuw Jaer	10

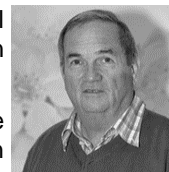
Samenstelling bestuur:

Leo Heezen voorzitter@carnissegrienden.nl	voorzitter	010-5015027
Elma Schreuders Goudenregen 4, 3161 CL Rhoon secretariaat@carnissegrienden.nl	secretaris	010-5016532
Daan van Zanten penningmeester@carnissegrienden.nl	penningmeester	010-5013710
Etienne van Noordenne redactie@carnissegrienden.nl	bestuurslid	06-10029298
Niels Godijn Activiteiten coördinator	bestuurslid	

Voorwoord

Het jaar zit er al weer bijna op. De bladeren zijn van de bomen, de eerste sneeuw is al gevallen en we zitten midden in de feestdagen. Een mooie tijd om eens terug te kijken op een goed verlopen jaar voor de vereniging.

Het afgelopen jaar is er veel gebeurd. Met de vrienden zelf ging alles zijn gangetje. De jaarlijkse schoonmaak was weer een succes en ook de excursies en workshops werden druk bezocht. Dit jaar hebben we aan de leerlingen van de Don Boscoschool een introductie over de vrienden gegeven met aansluitend een leuke rondleiding. We hopen dit volgend jaar voort te zetten met ook andere scholen uit ons gebied om daarmee invulling te geven aan één van de statutaire doelstellingen van DCG.

We zijn ook intensief betrokken bij de vorming van de Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon. Gelukkig begint dit nu steeds meer vorm te krijgen en de daadwerkelijke oprichting van de coöperatie zal naar verwachting begin 2018 plaatsvinden. De vereniging is voornemens lid te worden om zodoende mee te kunnen werken aan de invulling en uitvoering van de plannen.

De herziening van het bestemmingsplan De Vrienden en de daaraan gerelateerde sanering van de Rhoonse Stort heeft de nodige aandacht gevraagd. Het oorspronkelijk plan was om het gehele saneringsgebied te bestemmen als *groen*, dat inhoudt dat er geen bomen meer mogen worden geplant. De gemeenteraad heeft onder andere door het inspreken van de vereniging een motie aangenomen om in samenspraak met alle betrokken partijen een inrichtingsplan uit te werken.

De plaatsing van de windturbines op de Beerenplaat gaat gelukkig niet door. Maar alle bezwaren tegen de plaatsing van de windturbines aan de zuidkant van de Oude Maas nabij Heinenoord hebben helaas niets opgeleverd.

Het project Johannapolder is nu officieel afgerond. Het gehele gebied heeft een fraaie opknappbeurt gehad. Er zijn diverse voorzieningen aangebracht om de biodiversiteit te laten toenemen. Er is een mooie wandelstrook, de speeltuin is weer terug en overal staan fraaie bankjes om rustig te kunnen genieten.

Dit jaar hebben we ook ons 45-jarig jubileum gevierd. Het door ons samengestelde jubileumboekje *Flora en Fauna in de Rhoonse en Carnisse Vrienden en Klein Profijt* is zeer goed door de leden ontvangen. Een aantal keren hebben we op een lokaal evenement een kraam gehad en ook daar heeft het boekje veel aandacht gekregen. Mede daardoor is ons ledental dit jaar fors toegenomen.

We kunnen dus terugkijken op een goed jaar voor de vereniging en kijken daarom met vol vertrouwen uit naar wat 2018 ons gaat brengen.

Mede namens de rest van het bestuur wens ik u allen prettige feestdagen een voorspoedig 2018. Mogelijk zien we u 6 januari op de nieuwjaarsreceptie?

Leo Heezen
Voorzitter

Het Buitenland van Rhoon

Met de vorming van de Gebiedscoöperatie zijn duidelijk vorderingen gemaakt. De officiële naam zal worden: ***Buitenland van Rhoon coöperatie U.A.*** Met vestigingsplaats Albrandswaard.

Het concept streefbeeld, dat een werkgroep samen met de boeren is opgesteld, had volgens verschillende partijen meer verdieping nodig om te kunnen worden uitgevoerd. Er is daarom een speciale werkgroep opgericht die voor deze verfijning van het natuurstreefbeeld moet zorgen. In deze werkgroep zitten de grote natuurverenigingen alsook enkele erkende deskundigen op het gebied van natuurbehoud. Ook DCG is uitgenodigd om aan de discussie deel te nemen.

In eerste instantie is binnen die werkgroep gekeken naar de planten en vogels die in het gebied reeds voorkomen en naar de planten en vogels die we bij goed beheer in de toekomst in het Buitenland mogelijk kunnen verwachten. Afsproken is dat de verschillende experts met een voorstel gaan komen van welke soorten en aantallen vogels en planten over enkele jaren in het Buitenland aan te kunnen treffen. Als realistisch of meer ambitieus moeten worden beschouwd Zaken als gebruik van chemie (kunstmest, bestrijdingsmiddelen etc.), jacht, invulling historisch landschap et cetera staan ook nog op de agenda van de werkgroep en zullen in 2018 verder worden uitgewerkt.

Wat betreft de oprichting van de Gebiedscoöperatie geldt dat de concept statuten gereed zijn. Er zijn echter nog een paar essentiële zaken die met de zittende boeren moeten zijn geregeld alvorens de officiële oprichting van de coöperatie kan plaatsvinden. De verwachting is dat dit begin 2018 zal gebeuren.

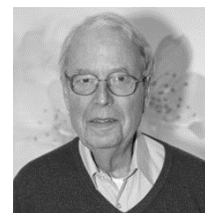
Voor het functioneren van de Gebiedscoöperatie is een raamovereenkomst met de provincie nodig. Hierin worden alle doelen uit het streefbeeld vastgelegd, evenals de voorwaarden waaronder de provincie geld en grond beschikbaar stelt voor de realisatie van de doelen. Dat houdt tevens in dat een aantal verantwoordelijkheden van de provincie wordt overgedragen naar de coöperatie. Een klein groepje is bezig met een concept voor de raamovereenkomst. Een aantal belangrijke onderwerpen moet nog verder worden uitgediept. Het zal daarom nog wel even duren voor een concept in brede kring besproken zal worden.

Ook voor de toekomstige leden van de coöperatie is een eenvoudige overeenkomst in concept gereed. Met elk van de coöperatielieden afzonderlijk zal daarna nog een prestatie overeenkomst worden gesloten. Het toekomstige bestuur zal dat voor zijn rekening nemen.

Overall ziet het er naar uit dat in het eerste kwartaal van 2018 de coöperatie van start zal gaan en dat de verdere invulling en uitvoering van de plannen vandaaruit gestuurd zal gaan worden.

Windturbines langs de Oude Maas – vervolg.....

Ook nu weer een stukje over windturbines langs de Oude Maas. De besluitvorming daarover wordt steeds definitiever. Het 'Windpark Oude Maas' in Binnenmaas bij de Heinenoordtunnel is weer een stap dichterbij plaatsing. Maar het plan voor het plaatsen van windturbines op de Beerenplaat is gelukkig van de baan.

In het afgelopen jaar heeft de vereniging twee keer, bij het Voorontwerpbestemmingsplan en het Ontwerpbestemmingsplan, een zienswijze ingediend op het plan voor het 'Windpark Oude Maas' in Binnenmaas. In beide zienswijzen hebben wij aangegeven dat, gezien de waarnemingen, er een uitgebreider natuuronderzoek zou moeten worden gedaan naar de trek- en broedvogels in en rond het gebied van het windpark. Verder hebben wij als vereniging nogmaals opgebracht dat, door plaatsing van windturbines langs de Oude Maas, de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de gebieden aan beide zijden van de rivier in hoge mate zullen worden aangetast.

Onze zienswijzen en die van de anderen hebben niet geleid tot een wezenlijke aanpassing van het plan en in de raadsvergadering van de gemeente Binnenmaas op 28 september jl. is het bestemmingsplan 'Windpark Oude Maas' vastgesteld. Een aantal partijen waaronder de gemeente Barendrecht hebben aangekondigd zij een beroep tegen dit besluit zouden indienen bij de Raad van State. De vereniging heeft dat niet gedaan, gezien het verloop van het besluitvormingsproces en het feit dat er afspraken zijn gemaakt met het Hoekschevaards Landschap over natuurcompensatie.

In oktober jl. heeft de provincie Zuid-Holland met de 'Nota van Beantwoording' gereageerd op de bijna 2000 ingediende zienswijzen op het 'Ontwerp partiële herziening VRM windenergie' met daarin mogelijke locaties voor windenergie in de stadsregio Rotterdam. De vereniging had hierop een uitgebreide zienswijze ingediend, en wel over de locatie Beerenplaat.

Gedeputeerde Staten hebben in een brief aan Provinciale Staten 17 locaties in het Rijnmondgebied aangewezen waar windturbines kunnen komen. De locatie Beerenplaat is daarbij afgevalen, zij het dat de mogelijkheid voor eventuele plaatsing van windturbines daar wordt opengehouden. De vereniging is evenwel zeer verheugd dat er nu op de Beerenplaat, een locatie in en direct grenzend aan Natura 2000-gebied, niet meer tot de voorkeurslocaties behoort.

De provincie heeft overigens op het grondgebied van Albrandswaard en Barendrecht wel vier locaties voor windenergie aangewezen, t.w. de locaties Distripark Eemhaven, Beneluxplein, Vaanplein en Oost. De eerder voorgestelde locatie in Barendrecht langs de Oude Maas bij de Heinenoordtunnel was al in het voorjaar geschrapt. De vereniging had tegen die locatie bij herhaling ingesproken en zienswijzen ingediend. Wij zijn zeer blij dat hier gehoor aan is gegeven en dat op de rivieroever daar, nabij het gebied van de Carnisse Grienden, geen windturbines worden geplaatst.

Op 20 december 2017 nemen Provinciale Staten een definitief besluit over de locaties voor windenergie in het Rijnmondgebied. Een andere locatie waar plaatsing van windturbines ook speelt, is in Korendijk. Tegen het Inpassingsplan van de provincie voor het 'Windpark Spui' is beroep ingediend bij de Raad van State en na de zitting op 28 en 29 september jl. is het nu afwachten op de uitspraak. Die uitspraak zal ongetwijfeld ook een rol spelen bij het beroep tegen het 'Windpark Oude Maas'.

Als vereniging zijn wij heel blij dat er op twee eerder voorgestelde locaties langs de Oude Maas, in Barendrecht en op de Beerenplaat, geen windturbines zullen worden geplaatst. Wij zullen evenwel de verdere ontwikkelingen rond de plaatsing van windturbines in onze omgeving blijven volgen en daarom ook nu weer, wordt vervolgd.....

Daan van Zanten

Contributie voor het jaar 2018

Bij deze uitgave van 'Rond Griend en Polder' zit de gebruikelijke brief met de acceptgiro voor het voldoen van uw contributie voor het jaar 2018, voor zover deze al niet is voldaan.

De minimum contributie voor de vereniging voor 2018 is € 10,00. Een hogere bijdrage voor onze activiteiten is evenwel van harte welkom.

Het bankrekeningnummer van de vereniging is:

NL34 INGB 0002 7132 74 t.n.v. Ver. IJsselm. De Carnisse Grienden.

Wanneer u de contributie niet via een (internet bankieren) acceptgiro overmaakt, dan gaarne uw adres of de laatste 4 cijfers van het 16-cijferige betalingskenmerk (rechtsboven op het acceptgiroformulier) bij uw overmaking vermelden.

De vereniging is erkend als een ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Dit betekent dat bijdragen (contributies en giften) u fiscale voordelen kunnen opleveren. Alle ANBI informatie voor onze vereniging staat op onze webpagina www.carnissegrienden.nl onder de kop 'Vereniging - ANBI Gegevens'.

Wij danken u voor uw steun voor de vereniging.

Daan van Zanten
Peningmeester

Italiaanse Aronskelk

Onlangs kreeg ik een vraag van mevrouw Van der Spek. Zij had een haar onbekende plant in de grienden gevonden en was nieuwsgierig wat zij had ontdekt. Het betrof hier de vruchtstengel van de Italiaanse Aronskelk, een giftige plant uit de aronskelkfamilie (*Araceae*).

Wikipedia vertelt ervan dat het een vaste plant (geofyt) is, die voorkomt in bossen in de Alpen, in de Kaukasus, in het Middellandse Zeegebied, Portugal, op de Canarische Eilanden en op Madeira. Ten noorden van de Alpen wordt de plant veel als sierplant aangetroffen. In diverse gebieden is de plant geïntroduceerd en wordt daar soms als een ongewenste exoot gezien.

De Italiaanse aronskelk is in Nederland vaak aangeplant op schaduw- en voedselrijke vochtige grond en in bosachtige omgevingen en buitenplaatsen waar hij is verwilderd. Daarom wordt de soort als een stinsenplant beschouwd.

De bloeitijd is mei / juni met de zo kenmerkende aronskelkbloem waarin insecten terecht kunnen komen die zo met stuifmeel bedekt raken en dit verder brengen naar andere planten. De bladeren sterven na de bloei af waardoor alleen de stengel met de oranje bessen blijft over.

Het is dus eigenlijk een plant die niet zozeer in de grienden hoort, maar die zich daar wel thuis voelt. Ik heb hem ook regelmatig langs het fietspad ter hoogte van de Rhoonse grienden aangetroffen.

Ik vind het blad decoratief en de bloem erg mooi. Zelf heb ik hem nog niet in de tuin, maar bij mijn buurvrouw vermeerderd hij zich zodat ik er binnenkort ook wel plezier van zal krijgen.

Van de vruchstengel ben ik niet zo gecharmeerd, maar dat komt waarschijnlijk omdat ik de kleur absoluut niet mooi vind.

Elma Schreuders

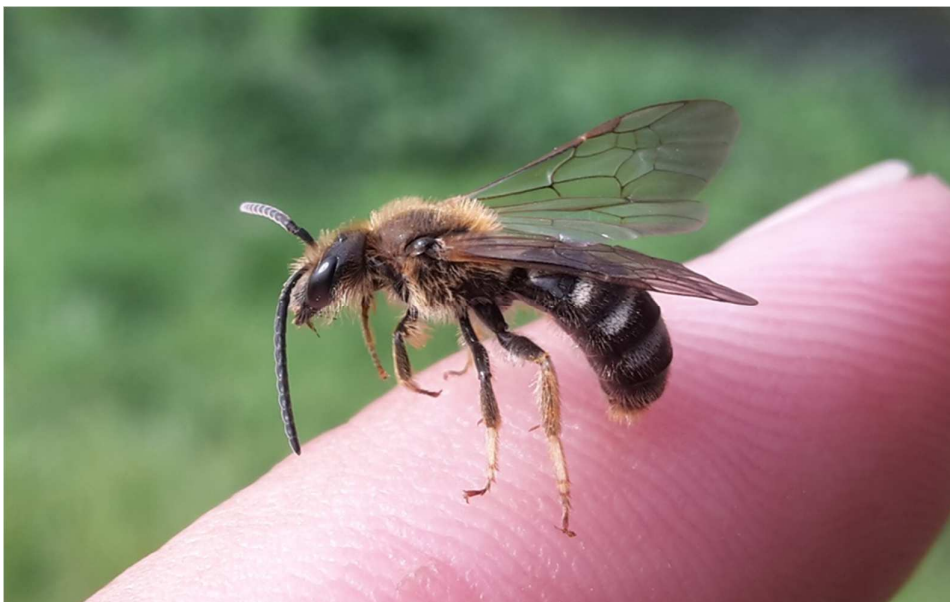
Wilde bijen in Albrandswaard – door Linde Slikboer

Bijen ontvangen in toenemende mate media-aandacht vanwege hun bedreigde status. Als men het over bijen heeft, wordt meestal gedacht aan honingbijen, die in een korf leven en de geliefde honing produceren. Wat veel mensen niet weten is dat er nog ruim 300 andere bijensoorten te vinden zijn in Nederland, die minstens zo erg worden bedreigd als de honingbij. Zo zijn er bijvoorbeeld zandbijen, wespbijen en dikpootbijen, maar ook de hommels behoren tot de wilde bijen. Hiervan nestelen de meesten niet gezamenlijk maar in een eigen nest, in een holletje in de grond, in dood hout of in onze bijenhôtels. Deze groep dieren is erg belangrijk voor zowel het ecosysteem als voor de natuur, zij leveren een essentiële bijdrage aan de bestuiving van planten, zowel in tuinen en natuurgebieden als in boomgaarden en akkers. Doordat er steeds meer onderzoek wordt gedaan naar de wilde bijen kunnen er specifieke maatregelen worden genomen om deze soortgroep een toekomst te geven.

In de lente en zomer van 2017 onderzocht Linde welke wilde bijen er in Albrandswaard leven en welke elementen in het landschap belangrijk zijn voor “onze” bijen. Hieronder worden de meest interessante vondsten kort besproken.

Langs de **oever van de Oude Maas**, ter hoogte van Delta Psychiatrisch Centrum, bloeien vroeg in het jaar veel wilgen. Hier werden dan ook diverse wilgenliefhebbende bijen werden gezien, zoals de lichte wilgenzandbij. Hier vloog ook de roodrandzandbij, een ernstig bedreigde soort die ooit verspreid door Nederland voorkwam, maar nu vrijwel geheel beperkt is tot de Biesbosch. Verder werd de fluitenkruidbij hier gevonden en zoals de naam al zegt komt deze bij af op de zee van fluitenkruid die op de dijken bloeit. Iets oostelijker, in de **Johannapolder**, zijn eveneens bijzondere bijensoorten gevonden. Zoals de ranonkelbij, die vooral op boterbloemen vliegt en meestal zijn nest bouwt in droge rietstengels en de andoornbij, die afkomt op de moeras-andoorns en zijn nestgang knaagt in stammen van dode bomen.

Bij de ingang van de Rhoonse Grienden, **langs de Rhoonse jachthaven**, bloeit grote kattenstaart uitbundig. Hierop komen veel kattenstaartdikpoten op af. Deze middelgrote bijensoort verzamelt alleen het groene stuifmeel van grote kattenstaart, dat ze gebruikt voor haar nest. De zoetwater-getijdengebieden **Klein Profijt** en de **Rhoonse Grienden** bleken voor bijen die in de grond nestelen ongeschikte leefgebieden vanwege de vochtige bodem. Wel werden in deze gebieden veel hommels gezien, waaronder vooral boomhommels, die nestelen in de oude wilgen die van binnen hol zijn.

Meer noordelijk in de gemeente ligt de **Polder van Rhoon (het Buitenland)**. Hier werden veel verschillende bijen aangetroffen, waaronder zes zeldzame soorten. Op de Schenkeldijk werd de kraagbloedbij gevonden, die al negentien jaar lang niet meer in Nederland gezien was. Vrijwel alle bijen werden aangetroffen op de oude dijken, waarop het merendeel van de bloeiende planten – vooral “akkeronkruiden” – van het gebied te vinden zijn. Ook voor het graven van hun nest moeten de bijen op de dijken zijn, omdat de akkers regelmatig omgeploegd worden. De bijenfauna van de **Koedoodzone** was – tegen verwachtingen in – vrij beperkt. Wel werden hier in het voorjaar grote groepen van algemene soorten aangetroffen, die nectar en stuifmeel haalden bij de vroegbloeiende sleedoorns. In het **Valckensteijnse Bos** zijn twintig bijensoorten aangetroffen, waaronder veel hommels; de groep wilde bijen die het meest bedreigd is.

Uit dit onderzoek kunnen we afleiden dat veel bijensoorten een voorkeur hebben voor een bepaalde plantensoort. Dit betekent dat als we de diversiteit aan bijen willen behouden, we zouden moeten streven naar een diversiteit in plantensoorten. Ook is gebleken dat Albrandswaard een belangrijk leefgebied vormt voor bijen, waaronder een aantal zeldzame soorten. Bent u geïnspireerd geraakt? In de tuin kan men de wilde bijen helpen door het aanbieden van nestelgelegenheid in de vorm van bijenhôtels of dood hout. Ook een bloemrijke tuin met een focus op streekeigen plantensoorten kan een belangrijke bijdrage leveren voor deze fraaie dieren.

Noot van de redactie: Linde Slikboer is actief lid van onze vereniging en draagt haar steentje bij aan het lokale natuurbehoud door middel van onderzoek naar insecten. In dit artikel worden de belangrijkste bevindingen van haar bijenonderzoek in de gemeente samengevat. Voor het gehele onderzoeksrapport kunt u contact opnemen via activiteiten@carnissegrienden.nl.

Feestelijke heropening Johannapolder 9 december

Jaren van voorbereiding gingen er aan vooraf, waarbij ook de vereniging haar inbreng heeft gehad. Het resultaat mag er zijn; er is een prachtig mooi wandel- en fietspad naar en een schitterend uitkijkpunt bij de Oude Maas gerealiseerd.

De eerste aanzet werd in 2012 gegeven. Het Recreatieschap IJsselmonde en de toenmalige Groenservice Zuid-Holland (thans Staatsbosbeheer) hadden plannen voor het ontwikkelen van de Johannapolder tot een “kwalitatief en aantrekkelijk gebied aan de Oude Maas dat ruimte biedt aan diverse functies en voorzieningen”, de zogenaamde kwaliteitsimpuls.

Er werden bijeenkomsten georganiseerd met ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden die een actieve rol wilden spelen in de ontwikkeling van het gebied, wat uiteindelijk heeft geleid tot wat nu de Groene Loper wordt genoemd: het pad dat begint op de parkeerplaats ter hoogte van de Albrandswaardsedijk 160 en via het zwembad Albrandswaard en de Rhoonse jachthaven richting Oude Maas loopt.

De weersvooruitzichten voor zaterdag 9 december waren niet best en bleken helaas te kloppen want tijdens de officiële opening kwam het werkelijk met bakken uit de hemel. Leo, Daan en Elma bemensten de stand (gelukkig vanwege de tentoongestelde werktuigen ondergebracht in een tent) en Elena Breeman en haar moeder hadden zich geposteerd op de parkeerplaats bij de Rhoonse grienden om de deelnemers aan de kaboutertocht op te vangen. Helaas kwam slechts één kindje op bezoek bij kabouter Ebi en nadat zij twee uur in de nattigheid en de kou, werd besloten deze activiteit te beëindigen.

Ondertussen werd bij de officiële opening de winnaar van het “Mooiste Verhaal” bekend gemaakt en werd Elma naar voren gehaald. Zij mocht een cadeaubon van Grand Café Abel, ter beschikking gesteld door het Recreatieschap IJsselmonde, in ontvangst nemen.

Leo was gevraagd met zijn 2 kleinkinderen Raf en Thomas het nieuwe speeltuintje te openen. Dit was een historisch moment in de geschiedenis van de familie Heezen. Dit zijn namelijk de achterkleinkinderen van de laatste sluiswachter, de heer Cees Heezen. Het houten speeltoestel is een herinnering aan de oude sluis die in de oude haven van Rhoon stond en het dorp beschermde tegen hoog water. De Rhoonse haven is in de winter van 1969 afgedamd en de sluis zelf is eind jaren 70 gesloopt.

Bij de stand hadden zich belangstellenden voor de struintocht aangemeld en ging Niels Godijn met zo'n 15 deelnemers op pad. Hij attendeerde de mensen op de natuurwaarden van het gebied dat aan de Oude Maas ligt tussen de jachthavens van Rhooen en Poortugaal en vertelde wetenswaardigheden over de flora en fauna die er te vinden is. De tocht duurde circa anderhalf uur en werd afgesloten met een enorme hagelbui. Maar dat mocht de interesse en de sfeer niet drukken. Het bezoekersaantal was door de weersomstandigheden niet groot, maar de sfeer was goed en er heeft zich een nieuw lid aangemeld

Waarnemingen in Albrandswaard van 21 juli tot en met 20 november

- 11 augustus In de Zegenpolder werd een **gele luzernevlinder** gefotografeerd op uitbundig bloeiende rode klaver. Dit is een trekvlinder uit het Middellandse Zeegebied die met langdurige zuidenwind in Nederland terecht kan komen. Let goed op het verschil met oranje luzernevlinder, eveneens een trekvlinder.
- 17 september Van 17 tot en met 20 september was er een **kleine zilverreiger** aanwezig op de slikplaat van Klein Profijt. Deze was geregeld jagend te zien vanaf de aanlegplaats van de pont naar Oud-Beijerland. Deze soort is aanzienlijk kleiner dan de grote zilverreiger, die in de winterperiode geregeld te zien is in onze polders.
- 21 september Op het Deltaterrein werd de paddenstoelsoort **grote krulzoom** teruggevonden. Deze staat hier sinds 2015 en komt vooralsnog jaarlijks terug. In heel Nederland zijn slechts zo'n tien locaties waar deze paddenstoel tot ontwikkeling komt.
- 25 september Langs de Molenpolderse Zeedijk werden enkele exemplaren van de **roodbruine groefbij** aangetroffen op onder andere paardenbloem. Deze soort is tamelijk zeldzaam in Nederland. Vermeldenswaardig: er is een andere bijensoort die uitsluitend parasiteert op deze bij, namelijk de uiterst zeldzame **kraagbloedbij**. Deze werd in mei gevonden op de Schenkeldijk, dit betreft de eerste waarneming van de 21^e eeuw in Nederland en is in de landelijke media aan bod gekomen.
- 27 oktober Er werd een **geschubde mannetjesvaren** aangetroffen in de Kasteelgaarde. Deze moeilijk op naam te brengen soort komt in het gehele land voor, maar is nergens algemeen.

Voorts heugelijk nieuws over de reeën in Albrandswaard: in de polder van Rhooen lopen inmiddels negen exemplaren, in Bos Valckesteijn zijn tenminste drie dieren aanwezig en her en der worden losse individuen gezien. Kortom, de kans wordt almaar groter dat u ook eens getuige kunt zijn van dit elegante zoogdier.

In deze terugkerende rubriek wordt een selectie van de bijzondere waarnemingen vermeld uit omgeving Albrandswaard. Dit kunnen waarnemingen zijn van planten, vogels, zoogdieren, vlinders enzovoort. Heeft u iets bijzonders waargenomen? Meld dit via albrandswaard.waarneming.nl of stuur een mailtje aan het bestuur van de vereniging, zodat uw waarneming kan worden opgenomen in deze rubriek.

Korte terugblik

Het jaar is nog niet ten einde, maar een korte terugblik op het 45 jarig bestaan en daarmee op de hernieuwde uitgave van het griendennatuurboekje mag in deze laatste RG&P niet ontbreken.

Er is veel werk verricht om het boekje te ontwerpen, te maken en in eigen beheer uit te geven. Maar het resultaat mag er zijn, wij zijn er trots op.

Leden en niet-leden hebben hun tijd en hun foto's ter beschikking gesteld en hebben zo hun zeer gewaardeerde bijgedragen kunnen leveren. Wij zijn hen er dankbaar voor. Hun namen vindt u op de cover van het boekje.

Uiteraard is het niet mogelijk geweest dit boekje te realiseren zonder hulp van sponsors. Op de Algemene Leden Vergadering in mei van dit jaar mocht het eerste exemplaar worden overhandigd aan de heer Piet Heezen van het Rabobank Coöperatiefonds.

Ook het Natuur en Recreatieschap IJsselmonde liet zich niet onbetuigd en droeg bij aan de heruitgave. Ter gelegenheid liep een enthousiaste mevrouw Carolien Wierks mee met de bevertocht.

De Lionsclub Rhooen Oude Maas nodigde Leo en Elma uit voor een diner in het Kasteel, een hartverwarmende geste. Op deze avond kreeg Leo de gelegenheid om aan de hand van een PowerPoint Presentatie uitleg te geven over wat de vereniging is en waar we voor staan. Gezien de vragen die werden gesteld, bleek er onder de aanwezigen veel belangstelling te bestaan en besloten velen lid te worden.

Aan het einde van de avond werd het sponsorbedrag symbolisch overhandigd.

Onze dank gaat uit naar de sponsors en naar iedereen die op welke wijze dan ook zijn of haar bijdrage heeft geleverd om dit boekje tot een uniek exemplaar te maken.

Ook danken we die leden die een reactie hebben gestuurd, nadat zij het boekje hadden ontvangen. Wij weten dit zeer te waarderen.

Nieuw verenigingslogo

Naast een nieuwe website, een eigen Facebook pagina, is besloten ook ons verenigingslogo een opfrisbeurt te geven. Voor dit logo vragen we graag onze leden om met een ontwerp te komen.

Dit logo moet aan een aantal randvoorwaarden voldoen:

- Het mag in kleur maar moet ook in zwart/wit af te drukken zijn;
- Het moet een relatie hebben met de grienden en polder;
- Het mag tekst bevatten, maar dat is niet noodzakelijk;
- Ontwerpen moeten voor 1 maart 2018 aangeleverd worden en kan verstuurd worden naar redactie@carnissegrienden.nl

Uit de ingezonden ontwerpen wordt een keuze gemaakt en de winnaar krijgt een cadeaubon van € 50,00 en uiteraard eeuwige roem.

We wensen u veel creativiteit!!

Zomaar een plekje aan de Oude Maas

Veel bezoekers hebben reeds gemerkt dat er in de Johannapolder het een en ander is veranderd. De kwaliteitsimpuls waaraan de laatste maanden druk is gewerkt om het gebied nog recreatiever te maken, is voltooid en veel mensen hebben ondertussen al kennis kunnen maken met de nieuwe situatie. Zo loopt er een mooi fiets- en wandelpad richting Oude Maas en is de "punt", op de hoek van de Rhoonse jachthaven en de Oude Maas, een schitterend uitzichtpunt rijker geworden.

Juist dit plekje heeft in de 48 jaar dat we op Rhoon wonen, altijd mijn voorkeur gehad. Samen met mijn man heb ik vaak uren op een bankje gezeten om naar de bewegingen op de Oude Maas te kijken. Dat kwam grotendeels ook vanwege onze schippersachtergrond. Onze roots liggen nou eenmaal op het water. Vaak zagen we ons bekende schepen voorbij komen, maar met het voortschrijden der jaren, nam dit aantal steeds verder af. Maar daar tegenover stond dat we getuigen konden zijn van de ontwikkelingen in de scheepvaart die bepaald niet stil stonden. Kwamen vroeger schepen voorbij van minder dan 800 ton tot circa 1500 ton en ging het aantal duwbakken dat door een duwboot werd vervoerd van twee naar vier stuks, nu zien we regelmatig schepen van 3500 ton tot sommige van 9000 ton voorbij komen en is het aantal duwbakken naar boven bijgesteld tot zes.

Ook zochten we het bankje aan de Oude Maas op als het zeer warm was. Aan het water is het nou eenmaal wat aangenamer van temperatuur. Het spel van de sterntjes om visjes te vangen en de wolkenpartijen die in de mooiste vormen voorbij dreven, hadden een rustgevende werking op ons. Wel jammer was dat het zo vredige toneel van overvliegende ganzen, vaak ruw werd verstoord door het afschieten van de dieren in de achterliggende polders.

Het plekje is ook vaak een uitlaatklep geweest als wij met verdrietige omstandigheden werden geconfronteerd, zoals het overlijden van familie en dierbare vrienden, of als we afscheid van een geliefd huisdier hadden moeten nemen. Heel wat van onze tranen zijn met het water van de Oude Maas meegenomen. Ooit hebben we op een ijskoude en kraakheldere vriesnacht aan de kromming van de Rhoonse jachthaven en de Oude Maas gezeten om onze gedachten de vrije loop te laten gaan en troost te vinden in de intense stilte die er toen was.

We hebben ons niet laten ontmoedigen om "onze" Oude Maas te bezoeken door de werkzaamheden die er geweest zijn om de Groene Loper te realiseren want ook toen hebben we bij gelegenheid op een boomstam gezeten of op een van de Finse granieten stenen van het prachtige sculptuur "Reflection". Dit kunstwerk, gemaakt door Ewerdt Hilgemann die zijn kunstwerk beschreef als "stenen die een reis hebben gemaakt van de bergen naar de Delta, waar de keien uiteindelijk uiteen vallen tot zand", had voor zolang een plaatsje langs de waterkant gekregen.

De Oude Maas heeft voor mij ook een andere dimensie gekregen sinds ik betrokken ben bij het wel en wee van natuurvereniging De Carnisse Grienden. Ik ben daardoor meer gaan beseffen welke bijzondere natuurwaarden de buitendijkse gebieden hebben en dat de unieke flora en fauna die met de jaargetijden mee veranderen, werkelijk fascinerend zijn. Waar vind je planten die zich aan de getijden van de Oude Maas zo hebben aangepast zodat zij letterlijk ertelijken uren onder water kunnen staan zonder dat zij daar nadeel van ondervinden? En waar vind je bevers die, zonder dat zij zich storen aan al die belangstelling, burchten bouwen op nog geen 5 meter van het wandelpad?

Hetzij in de grienden, hetzij langs de oevers van de rivier, het geluid van het water en van de voorbij varende schepen zal mij altijd weer naar "ons" plekje aan de Oude Maas trekken.

Elma Schreuders

Het bovenstaande verhaal kwam als beste uit de bus bij de verhalenwedstrijd ter ere van heropening van de Johannapolder. (redactie)

Herziening bestemmingsplan Grienden en saneren Rhoonse stort

Als onderdeel van het saneringsplan van de Rhoonse stort zal er zo'n vijf hectare aan bos moeten worden gekapt. Daarna zal er een nieuwe leeflaag van circa 50 cm over de stort worden aangebracht. In het inrichtingsplan is geen herplanting van de bomen opgenomen waardoor er een grasstrook van circa 1500 meter Lang en 50 meter breed zal ontstaan. De bomenplant die als compensatie is vereist zal dus ergens anders moeten plaatsvinden, maar daarvoor zijn nog geen definitieve plannen gepubliceerd. De vergunning voor de kap van de bomen is nog niet afgegeven, maar zal niet lang op zich laten wachten. De verwachting is dat de sanering begin 2018 zal starten.

Parallel aan het opzetten van de saneringsplannen is door de gemeente ook een traject gestart om het oude bestemmingsplan van de grienden te actualiseren. Het ontwerp bestemmingsplan is deze zomer gepubliceerd. De enige verandering t.o.v. van het vigerende plan is de wijziging van de bestemming van de saneringslocatie Rhoonse stort van *natuur* naar *groen*. Zoals in de vorige RG&P al is vermeld, heeft DCG een zienswijze ingediend tegen deze wijziging, omdat hiermee in de toekomst elke bomenplant ter plaatse onmogelijk wordt gemaakt. Deze zienswijze heeft niet tot aanpassing van het ontwerp bestemmingsplan geleid en daarom heeft de vereniging eind november ingesproken tijdens de behandeling van het ontwerp bestemmingsplan in de Albrandswaardse raad. Een door de PvdA en EVA opgestelde motie die *"het College oproept om in samenspraak met alle betrokken partijen een inrichtingsplan uit te werken dat voldoet aan de eisen die de sanering stelt en tegelijkertijd ruimte zoekt die het bestemmingsplan biedt om het landschap meer te laten zijn dan een open landschap"*, is met algemene stemmen aangenomen. We zijn in afwachting van de uitnodiging voor deze samenspraak.

Nieuwjaarsreceptie 2018

Geachte griendenvrienden,

Het bestuur van vereniging De Carnisse Grienden wil u graag uitnodigen voor de Nieuwjaarsreceptie.

U bent op zaterdag 06 januari 2018 van harte welkom op het schip de Fram.

De scouts van Fridtjof Nansen zorgen zoals altijd voor een gastvrij en goed verwarmd schip en Teus Kraaijeveld staat ook nu weer klaar met de erwtensoep en stokbrood. Tijdens de Nieuwjaarsreceptie wordt er stilgestaan bij datgene waar de vereniging in het afgelopen voor stond en wat onze speerpunten zijn voor het komende jaar.

Datum : zaterdag 06 januari
 Locatie : De Fram / terrein van Kraaijeveld te Barendrecht
 Adres : Koedoodsehaven 17
 : nabij het gemaal Breeman en parkeerplaats Carnisse grienden
 Tijd : 12:00 tot 14:00 uur

Wij hopen u weer met velen te mogen begroeten.
 Met vriendelijke groet,

Het bestuur van vereniging De Carnisse Grienden.

Nieuwjaarsgedicht

Constantijn Huygens (1596-1687) Nederlandse dichter, diplomaat, geleerde, componist en architect, had nogal wat bedenkingen ten opzichte van een nieuw jaar gezien wat hij schreef in (een gedeelte van) zijn gedicht:

Nieuw Jaer.

Ick soeck het hier, ick soek het daer,
 Ick vind niet nieuws aen 't Nieuwe Jaer,
 Dan dat men 't nieuw heeft willen noemen.
 Waer 't nieuwe tijd met nieuwe bloemen,
 Waer 't nieuwe Maen, waer 't nieuwe Sonn,
 die ons het nieuwe Jaer begon,
 't Waer een nieuw Jaer by my te achten;
 Maer 't Jaer is oud en uyt sijn krachten.
 't Gras is in slaep, het Hout is dood,
 't Gevogelt stomm, de Boomen bloot,
 't Is in den middernacht der daghen,
 Die ons, en die wy voor ons jaghen:
 Waerom is 't Jaer dan nieuw, en waer?
 Is 't mergen soo niet weer nieuw Jaer,
 En overmergen soo, en weder
 Met allen wind en alle weder,
 En allesins en alle dagh?

